

سر محرر : شهبندر زاده قلبلی

اصغر حلمی

محل ادارہ سی :

جنگال اوغلندہ « حکمت » اداره خانہ سی دز .

حقہ مقرون ، اغراضدن سالم افکار و مقالاتہ صحیفہ لر من آجیقدر .

« HIKMET »

Journal turc, quotidien, politique et littéraire

DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE : A. HILMI CHEHBENDER

حقہ خادم

نسخہ سی ۱۰ پاره

یومی غزنیہ در .

نسخہ سی ۱۰ پاره

اوراق و مکاتیب سر محرر نامہ
کوندہ ریلہ در .

امتراك بلی :

برسنه لکی یوز ، آئی آباخی آلتش غروشدہر .

پوستہ اتحادینہ داخل ممالک اجنبیہ ایچون سنه لکی قرق فراتقدر .

ABONNEMENT

Union Postale: un an, 40, sixmoi, 25 Fr.

REDACTION: CONSTANTINOPLE, DJAGAL OGLOU

انظار منہ

تجربہ نك بوندن فضلہ سی

وطنہ اهاندر .

ابتدای انقلابدن شیمدی به قدر کچن زمانہ « تجربہ دورہ سی » دیمک نك موافق . اوزون برتکاملک نتیجہ طبیعی سی املق لازم کلن اصول مشروطیت صنوف اهالی نك عمومی شایریدی .

اسکیندن مأمورلر ، مسئول دکلدی . بوتون ایشلر حوالہ اصولیہ جریان ایدردی . بوحوالہ نك اولیہ غریب نتیجہ لر اولوردی که بعضاً حیات مائت تعلق ایدن مهم ایشلر ، بر ملازمک ، یوزاللی غروش معاشلی بدبخت برکاتک یازدینی درکنارہ استناداً حل اولوئوردی . « کلاھک شکلی و قیافتی » مباحثہ سی آکدیران بوحوالہ لر ، قومیسونلر ، مفتشلر ، اعضا لر اصولیہ قوجہ بر مأمور اردوسی کیجہ لی کوندوزلی چالیشیر فقط هیچ برایش چقمازدی .

« مشروطیت » ک حلولیہ برابر بوچیرکین قرطاسیہ اصولک تبدیلی ایجاب ایددی . لکن بواصل یاییلیلیدی ؛ رؤسای امور و اقلام ، یاسکی اصولی بیلنلر و یا هیچ بر اصول بیلیمینار ایدی . شو حالده ایستہ من تجربہ دورہ سی کیجریلہ چک ایدی .

نہ مشروطیتی ونہ معونانی رؤیاسندہ بیلہ کورمہ مش اولانردن برحق مبعوث انتخاب ایدیدی . زواللی اهالی ، آبی برواعظک ، آبی برمحله امامنک ، آبی برجنتلک آغاسنک ، اعلا بر مبعوث اولاجنی ظن ایدیوردی . حیات سیاسیہ حقده هیچ بر فکرہ مالک اولمایان بولیہ ذوات ، اوج سنہ تی قرجارلہ ، اوبوقلامقلہ کیچریدیر . مشائملر معائنہ نظر ، طوقاقلردہ جایا .

والاصل بواج سنہ ، اولیہ بوشقلار و معائنہ لقلارلہ امرار ایدیدی که کووہ نیکمزن کنج والیر و کنج مأمورلرک دها فضلہ مناسبترنلک ایدہ معمش اولمانی کهنہ

شورای دولته

و احتیاجات ملیہ دن بی خبر طاشقین مبعوثلرک تعمیر مقرراتی زاویہ پیران دیدیکمزن

مجلس اعیانہ

بورجولوز . اولجہ بویولسلر لقلری یایدر مامق و بوندن صورک ادا و ایتدیر مہمک رهبران و متفکرین ماتک وظیفہ سی ایدی . لکن اونلردہ سادن انجش و یا بولیہ بر وظیفہ ایچین حاضر لائش دکل ایدیلر . اونلردہ برحق شاشیقینقلر یایدیلر ، اونلردہ برسوری خطارلہ دوشدیلر ، اونلردہ بر تجربہ دورہ سی کیچریدیلر .

ملکہ کانجہ : اوزون بر استبداد ، عناصر عثمانیہ دن ہر برنہ آری آری سچہر و برمش ، دها دوغریسی نفاق و حیلہ دن عبارت سیاستیہ بوملکندہ بکدیگرینی ییانیچی و سوبہ لری مختلف غریب بر مجموعہ اقوام میدانہ کتیرمش ایدی :

تورک لک : عوامندہ مسکینانہ اطاعت ، ذلیلانہ توکل ؛ خواصندہ تبصص و تحکم ، متفکریندہ عناد ، انانیت و حرص . [فئہ قلبیہ مستننا]

عرب لک : عوامندہ غفلت واکانجہ دردی ، خواصندہ غصب و تغلب ، متفکریندہ حیلہ ، فساد وریا . [بر فئہ قلبیہ مستننا]

ارناودلرک و کوردلرک : عوامندہ غفلت و خشونت ، خواصندہ استبداد و تفاق ، [بر فئہ قلبیہ مستننا]

ارمنیلرک ، روملرک ، بولغارلرک ، یہودی لک : عوامندہ سعی و امید ، خواصندہ حب ملت و مروت ، متفکریندہ امل اعتلا و سعادت [*] [بر فئہ قلبیہ مستننا]

اعلان مساوات و مشروطیتلہ برابر بو قوملر ، مختلف امللر ، متناقض فکرلر ، متعدد جریانلرلہ میدان حکومت وجدالہ آتیلدی . لکن آرا لزدہ کی فرق نہ قدر عظیم ایدی ؛ غیر مسلملر ، اوتہ دن بری منتظم تشکیلاتہ مالک بر رجاعت حالندہ یاشایوردی . اونلرک مجلس ملیلری ، بر نوع مجلس مبعوثان ایدی . انتخاب اصوللرینہ آلیشتین ایدیلر . عسکرلک محنتی مقابلندہ جزوی بر بارہ و برہدک عمرلرینی عالہ و ملت سعادیہ و فقا ایدہ بیلیرلردی . مأموریت اونلرک اکثریتہ آجیق اولمادیقندن صنعت و تجارتدہ بویولک ترقی کوستہر بیلیرلردی . مکتبلری استبدادک و حتی سانسورلرینہ تابع اولمادیقندن عالم مدینتک تکامللاتی تعقیب ایدہ بیلیرلردی .

ترقیات و تکاملات فکریہ جہ آزادہ موجود اولان بو فرقلر ، ایلمک مداولہ فکاردہ

[*] دور زائادہ عناصر غیر مسلمہ افتراق املی بیلہ یور ، وسلامت موجودیتی ایچین باشقا چارہ کونور بیلیردی . بوکون اردنی متفکرلری اکثریتلہ بوماندن کچمشدر . روملر و بولغارلرک بوتون متفکرلری دہ بوکون افتراق املیہ انہام ایدیلہ من .

میدانہ چقدی . اگر عناصر مسلمہ ، ملیتی سہویورسہ بوفرقلری کورمہ لی وزمانک ، قواعد جدال و رقابتک اہمیتی تقدیر ایتہ لی در .

بوکون بزمسلمانلر ، ایشلر منزی بریاد ایدہ چک برناظرلہ ، بروالی ایلہ ، بر مأمورلہ قناعت ایدہ بیلیر . لکن دیگر وطندا ایشلر منی دہ بوغرابنہ رضا دادہ ایتکی ایستہ مکہ حقمن وارمی در ؛ بزا سقراضلرلہ ، بیک بالایہ ایدیندیکمزن باردی میراث یدیکجہ سنہ صرف ایدرکن بارہ نك نہ دیمک اولدینی بیللر و یا خصوص بزمہ برابر ویرکو ویرنلر بوحالہ راضی اولاییلیری ؟

ایستہ هیچ بر اساس فی بہ ، هیچ بر حقیقتہ ، هیچ برواضح فکرہ ، هیچ بر مقصد معینہ استناد ایتدیک ایچین در کہ اوج سنہ در ، اتحاد عناصر ، توحید مساعی و امال کی کوزل آرزولر ، خیال بحال درجہ مندہ قالدی . دیمک کہ اوج سنہ در ، عثمانی موجودیتی تشکیل ایدن عناصر دہ بر تجربہ دورہ سی کیچریدی . لکن ذاتاً اوزون سوردن بو تجربہ دورہ سی ، ارتق بوندن زیادہ اوزاد بامالی در .

دورہ استبدادک تجرباتی سرعتلہ تعمیرہ مجبور ایکن ، شو اوج سنہ تی دہ تجربہ ایلہ کیچریمک اضطرارندہ قالدی . بر معونک قول ظریفی کی ، تجربہ نختہ من ، ملنک سینہ سی اولدی . بواج سنہ لک تجربہ دورہ تحققی ایدن نواقص و خطباتی کوز اوکنہ آیرساق ، بوسنہ ، اتحاد و ترقی قونفرمسنک ، دیگر قونفرملرک ، فرقہ لرمذا کرانک نہ کی امورہ مصروف اولمانی لازم کلدیکنی قضاہ ایدر . تجربہ دورہ سی بزمہ شواحوالی کوستردی :

- ۱ — واضح و صریح بر پروگرامہ مالک اولمایان اجرا ہیئلری .
- ۲ — ظہورات و وقوعاتہ تابع و غایت چورلک بر سیاست خارجہ .
- ۳ — اکثریتی اعتبارلہ اقتدار و منزی غیر کافی بر ہیئت رؤسای امور و اقلام .
- ۴ — جندی اصول و ہیئت تشیشہ نك فقدانی
- ۵ — اہمکینی کی رزیت و اقتداری استحقاق و دوستاری قایبرما .
- ۶ — افکار اطرافندہ دکل ، اشخاص اطرافندہ طویلائش ، شکایت و عدم خشودی نمرودی ، هنوز غایہ خیالیہ سی مہم ، اعضائی فکرآ و امالاً غیر متجانس فرقلر .
- ۷ — عناصرک ، قارشیلقی معاندہ ، سوء تفہم ، منافع حقیقیہ دن عدم احتوا بوزندن بوکون ایچندہ بولوندینی زمین اختلاف .

ایستہ اول امردہ و ہر نہ یاییلیرسہ یاییلوب چارہ سار اولمغہ مجبوریت قطعہ حس ایدیلن احوال نامرغوبہ . اگر متفکرین ماتک ، اولاد وطنک ، یالکزن حیثی دکل ، یاشامغہ و عثمانیلینی یاشامغہ فکر ویتی وارسہ ، بومسائل اوزہ رندہ اعمال فکر و صرف اجتہاد ایتہ لی درلر .

امید ایدر کہ مسلم و غیر مسلم بالجاملہ اولاد مشورہ وطن ، مخالف و مطابق فرقلر ، اتحاد قونفرمہ سی ، طاشناق سویتون ہیئی واصل ہیمز ، ارتق سطیحاتدہ بویاجلیقلہ دکل ، بواساسی ایشلرلہ مشغول اولورزدہ مملکت مزدہ حقوق انسانیہ تی تأسیس و ہر فردک طلبدہ حقی بولوندینی سعادت نسبیہ تی آلدہ ایدہ درز .

کھنہ کھنہ

شون مجھے

امتیازی هیچ بر قومپانیایہ ویرلیدیک مع هذا برانکیز شیرکنتک بویابدہ تشبثاندہ بولمقدہ اولدینی ایضاح اولمشدر . ژون تورک رفیقمن بومسئلہ دن بحث ایلدیک صردہ شوبلہ دیور : (بزم موثقاً آلدیمز خبر حکومتک بوامتیازی هیچ بر قومپانیایہ ویرمہرک بالذات انشا ایتدیرہ چکنی مثبتدر . ہر نہ قدر برانکیز قومپانیاسیلہ بویابدہ تعاطی افکار ایدلمکدہ ایسہدہ بوامتیاز اعطاسنہ دکل لیانک حکومت حسابنہ انشاسنہ دائرہر . بردہ ایتالیانلرک طرابلس غرب لیانندہ هیچ برکونا امتیازلری اولدینی جہتلہ دولت عثمانیہ نك امتیازی منافعنی تأمیناً دیلدیک قومپانیایہ ویرمکدہ سربست اولدینی آشکاردر .)

اصلی یوقش

باب عالینک اشعاری اوزدیرنہ روماسقارتی مصلحتکنداری سیف الدین بکک ایتالیایہ مطبوعاتنک طرابلس غرب حققدہ نشریاتنہ ایتالیایہ حکومتک نظر دقتی جلب ایلدیک بعض غزتلہ لر طرفدن روایت ایدلش ایسہدہ ژون ترک رفیقمن تحقیقاتنہ عطفاً بونک غیر واقع اولدینی بیان ایدیور .

طرابلس غرب حوادثی

طرابلس غرب لیانی

(ژون تورک) رفیقمن ترک استخبارتہ نظرآ ، ایتالیایہ حکومتی طرابلس غرب لیاننک انشایی امتیازی برانکیز قومپانیاسنہ ویرلش اولمانی باب عالی زردندہ پروتستو ایشدر . حالبوکہ منابع رسمیدن ، مذکور لیاننک هنوز انشائی

انتقادات

مجاہدہ نامہ :

بر ایکی سوز

محرر بک ائندی !

حد ذاتندہ شخصیاتہ تعاقی اعتباریلہ بک درکمنز اولان بر مسئلہ ایچون سوبلی و محترم غزتلہ کرک حقیقتدار صحیفہ لرینی اشغالہ جرأتدن طولانی جدلاً معذم . انجق بر مدتدیری یازیلرلہ اوزاق و یاییلیری بر مملکتدن قویاردینی فریادلرلہ بورا غزتلرندن برنی اشغال ایدن بر وطندا شہرہ خطیب وانی بو مملکتک اک عاجز بر اولادی صفتیلہ وظیفہ سنہ دعوت ایدہ چکدن بو خدمت مدنیہ دہ نرہ جریدہ کرک ایغایہ توسط ایلہ چکنی بیلدیکمزن بزمستلی اولیورم .

بابان زادہ حق و ساقی بحیرہ ضابطاندن شوق بکار آردہ سندہ پاسدہ محدث ایدن ضرب مسئلہ سی حدک ، منطقک ، مناظرہ نك صولک درجہ خار . جندہ صفحہ لر پیدا ایتکہ یاشالادی . ماضینک پارچہ لئان ردای سیانیلہ — ذاتاً « هیچ » لکی اعتباریلہ — محکوم نسیان اولوب قالمسی ایجاب ایدن لاف و کذافک تکرار صنائف مطبوعاتدہ بر بولماسنہ سبب اولدی . دیدی ، قودیدن عبارت اولان بزم سنہ مناقشہ لرینہ یاریم ایتدی . بری دیگر سنک ، دیگر کی اوتہ کنتک عالہ جانبہ تزئینات و تہریشاتہ بول بولدی . مسئلہ حاصل ایکی متفکر ، ایکی متفق ارسندہ کورولماسی ارزو ایدیلان چیرکین بر مناسبت حصولہ کتیردی .

مقالانک نوابیسی ، شخصیاتک توسی خلقت بر قسمتی کولہ لردی . بر قسمتیدہ صدقی . مملکتک متفکرینی بر آردہ کورمک ایستیان

صحف کلمات

داملا بورمش !

— امان ، عزیزم . طربزون حکومت قونانی داملا بورمش ؟

— نیجہ زماندن بری کوردیکی غرابلرندن « دالایان » حکومت قونانقلرینک یالکزن داملایلہ جفتہ ، دکل حتی سوبیلہ یوب آکلایاجنہ شہبہ ی وار ؛

یکی بر علاج

— امان یاہو ! کوک بژندہ قولرانی داوول ایلہ قوغبورلرمش .

— هیچ برشی یاغمانہ نسبتلہ اعلا بر علاج . باری بژدہ داوول چالاق .

— ایستہ رمضان داوولی چالینوریایا .

— آکلاشیلان کیسہ نك سوز آکلامادینی استانبولہ ، قولرادہ اولیہ منفرد و فاصلہ لی باطری . دبدن برشی آکلامیور . لکن داوول برینہ کوس قولانیلسہ ، وایدیہ مأمورلرینک بویندہ آخیلہ ...

یکی بر اصول عرض

[طشرہ مأمورلرینہ نمونہ — تلغرافیہ یازلمالی] ای بزم ولی نعم ، دها نیجہ توجہ لرینی اومدیم سبب مستقبل دولتم ائندم حضرتلری .

کچن کون شہر شہرمنک درون و بیرونندہ پیدا اولان واولیاضطراب رسا ، سامعہ عیباندہ دہشت آتما اولقدہ جان بالذات سکبان بائینی بالاستصعاب ، عزم میدان وغایتدیکدہ یدی عدد آملہ طاوشاننک شہرہ صالہر بردینی کورولنک دها والی وکی اولالی دورت کون کچہ ممکن بو طاوشانلری حیاً و میتاً ، غانماً و شاماً . کرآ ایصال واستیصال ایلدیکک عرضنہ اجتناب قیلندی . بو مظهرینک سد چتہ قدر ہر طرفہ اعلانی منوط

سادات وطى، متون خرد سادات، هـ. سنك دست بدست اخاق اخاد اولهرق حركت ايلارنى ارزو ايلان اولاد وطنى بوشمى منافعهلر اوزن اعلاج ائنگه باشلادى ... يا خصوص هـ. لجه عادى ايدن - ذاتاً هر شمن بوله در - صكره بر شراره حقيقت كوزوكه دن متلب سكوت اولوب قالان بو قبل منافعهلر نه قدر ذكر سز ايسه ، بونله وساطت ايدن غز نه دره اولدر خـ. زدر .

• - بيطرفلم هر كجه معلومدر -
بايان زاده حق بكك پدلىرلى ولوكه دور سباق لكه لىك رجا دن اولسه بيله پدلىرلىك سىيائى حق بكك موقع باند عرفانى ، ذ كاي فطائى ، موقع اجتهادىنى آچماغه نهدن سب اولسون . پدلىرلى بيلمه ديكم كندىلر بيلمه شخصاً طا - نيله - اكفا ايتديكم موى الهيك مدافع بده دكم . آنيق حتك ، نراهنك ، مناسطرك حك محافظه ايدلىكىنى كورمك ايتياندارم .

حق بكك مختار بك نژده شايان مؤاخذه حالىر اولسه بيله بونى بر لسان ملائنه وفكر خالصيله اخطار ائنگ لازمكار كن بونى باي بويه قوجه بر عالمي تختير ائنگده ايئى بو درجه مناسطره نيز لقه دو ككده نه معنا واردى ؟ دوشورسى بن بونى مختار بكك ادعا ايتديكى نراحت امال ايله قابل توفيق و تاليف بوليام . هر نه ايسه ...

حق بك شخصى متعرض سائرده كندىلرلى مدافعه به مقتدر اوله تارى ايچون بو بحث بوراده قايدىق اصل صده رجوع ايدىورم .

مختار بك مهاجر ليه كندىلرلى احوال خصوصيه ورسميه سندن بحث ايتكدن صكره ملكنك بر كرويه سقوطه يوازلا نغده اولدينى معاملات حكومته كيك ، استبدادك قوت ونفوذك حكمعوما بولندينى سويلور . بوو ملكنك اولادى اولق اعتباريله يك الم ودرين وجدان عذابه يابوب قاورولدينى ده اكلا تقي اسيدور . كندىلرلىك ارزو ايتديكى اداره تأسس ايتديكى وقت رجال حاضر مك ترجمه حالىرى انظار عموميه به وضع ايدىجكى سويلور . حاصل مختار بك هر اقواليله تنقيد تاليه اداره حكومتك شكل حاضر نه ايجه بر مخالف كي كوزوكيور . كندىلرلىك استابوله مهديد ايدلىكىنى بونك ايچون اختيار غربت ايدلىكىنى اكلايور الخ

نجه بونله كندى بونك ايتيان مختار بك ايسه بالمكس ارباب جديت نظر نده سقوط ايدىور . چونكه مخالف اولدينى سويلور . صكره كندىلرلىك بوراده بولناسته قانونا هيچ بر مانع يوق ايكن ملك مخالفته بارسده ، اسويچر ده دوام ائنگ ايتيوركه علناً جازا نيز بر آدم اولدينى اعلان ايدىور .

مختار بك افندى !
سزه لك صميمى بر صورتله چونكه حقيقى وخالص برونشداش صفتيله خطاب ايدىجكم ملكنك شكل اداره سنده كى خطا لرى مقدرات ملتى امور حكومتى لار ليه لارلك قصور لرى ائى بولايور . ملكنك بو بوزدن بر مصيحه تقرب ائنگده اولدينى سويلور سكر .

انكار كره ، نظرياتكزه بنده تمايله اشتراك ائنگه برابر شمدى بنده كال جديته اسماعه نزل بيورمكزى رجا ايلرم . ملكنكزى نه دن ترك ايتديكن ؟ تبهدينى حذر ايتديكن ؟ بومه زنكن حيا نكرك حسن فهمى ورفقائى مصومينه قردهش اوله جفندينى قورقديكن ؟
وطنك دردنى اكلامش متفكر لر اولاد ليه احتياجى وارا يكن ايچون يابانچى ملكنكزه ده شاميه كيدىكن ؟

[استعمار مليته اولاد تربيه ائنگه نك نتيجه سى]

ملك زاده عالمى
« برادر »
كندى شيوخ بولنه آدى ، يوزلرجه پوسه نى قوندىردى .
قز جغز دن بونوازش نهالكي كچك كدن صوكرا شكيكى كوره بيلدى . بوبانچيدن اوطاندى ، يانافلرلى كل كي قيزاردى . نژيه آلتى پدى ياشنده وار ايدى . بو ميني ميني قيز جغز نادر دينيله جك بر جاله مام ايدى . شغله شكيكى ايكي اوطلى اولك صاغ طرفده كى اوطه سنه ادخال ايتدى . اوطه كره هر دورلو سوسدن ، فضله شويله دورسون حتى لزومل اشيان محروم فقط يك تمين ايدى . ايكي حصر سه ريش وكوشده ايكي پوستك اوزنده يتشاك بربر اوطورمش ايدى . شينى كورير كورمى يوزنده علامه سرور

بورادم باغرمق ، قلمكز تنويرله افكاره ائنگ لازمكار كن بونوازي نه دن اختيار ايتديكن ؟ بومه پارسك بولور لرى ، اسويچره لك عالم لرى بوميجل وظيفه به ترجيمى ايله ديكر . عفو ايدى سكر .
سزه بصورتله خطاب ائنگده معذورم . اكر قورقوب كيتديكزه هيچ بر زمان متين بر منقد جسور بر مجاهد اوله ماز سكر . وطن لرى ايچون اولنر ، ملت ايچون طالعك ، حياك اك حنين ضربه لى اتنده ايكنه يانلر دركه نيوك اتملر ، نه عاوى روحه صاحب انسانلر در . بوندى امين اوليكزه حسن فهميك ، صميميك ، ذ كيك جسارت مدنيه وفكر حربه قربانى اولان بواچ شهيد مظلومك ، ملكنك ساكن صامت بر كوشه سنده طويراغك طويلا طومه كار سينه سنده بايان بواچ نعل نجيب وطنك موت فيجى لرى دكيدر كه يك چوق متين دماغلر ، بر جوق ذكار اوزنده بر انقلاب يابش ملكنك اولاد عرفائى آخى ، آخى دوشوندرمندر . بناء عليه زمانك اولوم ليه لايدي ايله ياندينى بوندا كارلره يارن تاريخ بر صفحه زرين آجه چق ، اخلاف اولارلك نامنه آبدى ركز ايدى جكدر .

هر نه ايسه اولنر بوكون سفل حيا نك ادبا - رينه ده اقباليله ده با كر اخلاف لرى بر سلاح مقا - منده قوللاش بختيارلر در . بر صاحب حيت ايچون اولره امثال قدر شائى وشاهانه بوملك اوله ماز .

مختار بك افندى !
تاريخ عالمك هانكي صيفه سنى آجه بق باقىق اوزاده ، كتاب عالمك اوراقى اولان تاريخك احترامكار سونلر نده بر جوق ذكار لك ، يك چوق بيوك انسانلر كى صرف اجتهادات ذات لرى ايچون مجاهده اوغورنده محويتاه اوله تارىنى فقط قلوب انسانيله ايدى وعظم خاطر لرى براهق اول ايلكار لى كورور .
فقط ، برون مجاهديك ، بر مشروع مخالفك بيوك بر آدمك ملكنك مساعينه احتياجى دركار ايكن اوزانى برلره مجاهده بولندينى كورمىز . كورسه كده تاريخك احترامكار صفحه لر نده دكل :

بك افندى !
مجاهدلر حيا نك استجار ، حق و حقيقت احترامكار اولورلر . مجاهدىلر اوغورنده اك فجييع بر اولوب صفا آور بولورلر .

بومه ، كونا كون لانا نك حيا نك ائنگده ، ديدنه اختتام ارسنده مجاهده نامنه دكل ، نفع شخصيه تحصيله چقار لان نسل - هرمانى طرف ايچون - بيلم نه نژيه قايير . نژيوك آدمك ، نام معنايله مجاهده قدارك انا لرى كوز اوكنه كترلم . آچان و سفات ائچنده بوقلك ، مصائبك عمدنده بوغولارق فقط ، ملكنى ايچون نه براسلان كي كوره يرك صول وطن وروانه سيله ملت لرى فلا كندن ، سقوط دن قورنا نلرلى انظار ايتيانمزدن كچرلم . او بيوكره بشمك ايچون هر درلو طمع حرصى اوله اياقارم اتنده چيكنه يله ؛ هيچ بر شيدن قاچايام .

بر مجاهد ايچون ، بر وطن فدايى ايچون قهرلر ك ، زنجيرلر ك ، طوبلر ك ، تفكار ك اهم اوله ماز . بر مجاهدك سعادت وطن ايتيمه سى طاشيان بر قلب لانا نك حيا نك ، ذوقدن ، ديدنه دن حصه سى اوله ماز .
اونك ايچون ذوق اونك ايچون شوق و طنداشلر ينك رفائى ، ملكنك خلاصير .
ايشته بزده بوله مجاهدلر شيريه و ياخود چيقارسه او زمان وطن بر روضه فردوسه دور .
مختار بك افندى :

سزه طائل وصيه سى بر قبله آخى ، آخى خطاب ايدىورم .
سز مشروع بر انقلابى ، جدى برفدا كار ايسه كن اولديكن بوندى هان قانوب وطنكزه كليكز . سزى تهديد ايدنلر ك ، سزى بورادن اوزانلشدران قوتلر ك قارشوسنده يابانچا ايتديكن . باغريكنز . بر مخالفك وظيفه سى سكوت دكلر .
اختيار سكوت ايدن بر مخالفك سكوتى عالم مدنيت نظر نده جانيان فرقتز دكلر بر مخالف بر موافق قيله . خطبه ليله انشاع ائقى اوفى مصيب فكر ليله قانيرمليدر . بر مجاهد انقلاب بجزيره ياندير بر حيا نك كچر مليدر . بومه پارسك بولور لره سزى ارايه لرله طولاشمكه ، كبار سونلر نده دانس ائنگه ملكته خدمت ايدلاز . بو حيا نك مجاهده نامى و برلاز . كللى هر فلا كنه هر محنته كوكس آچنائى عدالت ، حقيقت ديه باغريلى .

• بى معذور كوتيكز - بنده كن مجاهدى بويه آكانلر دن بويه بيلديلم . چونكه بو ملت قايه ، قايه قانيرله قانيرله بودرجه به اينديردى . تاريخه ، هر درلو فضيلته ريا قار - ياشدر لى . يتر آرقى ، بو زوالى كيمه سز ملت سعادتك حقيقى قربان لرى ساخته فدايى لرى اكلامى ، بيلديلىر .

بك افندى : سزك اسويچر مك ، پارسك لايى صيفه لر نده يازوب بولايه كوندردى كن يازيلر ملت آخى ، آخى كولير بيور . سزه سعادت ملت ايچون يانان بر قلب ، وطنك فلا كنه يازيلر لى بر وجدان وارسه بورايه كايير ، وطندا . شلر كره شعريك مساعى ايدى سكر .
بومه بنده هيچ بر كيمسه سزى حقيقى بر زمان ايلادى ديه قبول ائنگده واو صفتله يازيلر سزى اوغورنده معذوردر .

چونكه چوق المادى ، چوق المادلى . مجروح بونلك ، فقط صاف امك محمول اولان يوكى سوزلر سزه ، و بر قاچ ورفا كره وسيله دقت اولورسه نه اعلا بومه بوملك كده مجاهدى ده انكار ايدى جكم .

يازيلر دقت وصافيله ايرقو لورسه او زمان لطفا احترامائى قبول بيوريكز افندم .

ا. ف
طرابلس غريبك تحكيكى
بر نوودوس غز نه سنده اوغورنده كوره حربه ناظرى محمود شوكت پاشا حضر تلى طرابلس غريبك تحكيكى ايله يك مشغولدر . بوباده انخا نك تدابير چله سندن اولق اوزره طرابلس ده بونواچى فرقه عسكر يه نك اكال نواقصى ققرا يه مشدر . طرابلس ده بولوناچى فرقه عسكر يه نك موجودى - اركان حرب دائره سندن و بران قرار موجبجه - شمدى لك قرق ييك دن آشائى اولما ياجدر . يك ياقنده طرابلسه بويوك چاپده اون عدد طوب كونده ريا جكدر . درنه واپورى مهمات حربه ينى حامل اولدينى خالده بازار ايرتسى ، ياخود صالى كوتى طرابلسه متوجه ايتيانمزدن تركت ايدى جكدر . بو ارسالانى ديكر ارسالات دخى تعقيب ايدى جكدر .

ايتاليا غز نه لرى
روما ، ۱۴ ايلول - تريونا وسائر اك زياده صلاحيتدار غز نه لر ، طرابلس حقدده بوسوتون يالان يا كلش حوادنلر نشريله افكار عموميه ينى اغفال ايدن غز نه لرى شدله مواخذه ايتكده درلر ،

روما ، ۱۴ - هيئت وكلائك اجتهاد عسده طرابلسه دائر بر مى ندا كره جريان ائتمه مشدر . بوكون انتشار ايدن غز نه لره بوياده و بران حوادك اصلى يوقدر .
آلمان طمى
برلين ، ۱۴ ايلول - ۱۹۰۷ تموزنده ، برلينده ، «ايمپراطور ايكنجى كيوم وقرال يدينجى ادوار » ناميله ، مستشارا پراطورى معلم « رودولف مان » طرفدن برائر نشر ايدلمشدر ؛ اثر مذ كورك بر فصل مهمنك مقرراتى بوجه آتيدر .
« بعض حادثات واردر كه اوروپاده هر حالده حويلير اولاجقدر ؛ بالطبع ذكرى سوا .
حلنده كى روس ايتلر ينك آلمانيه الحاقى روس لهستانك التحاقى ؛ آلمانيا و آستريا - مجارستان آراسنده داها صميمى بر ارتباط ؛ روم ايلى و آناتولى اوزنده آلمان مجار يه سى ؛ بلچيانك و فلفمكك الحاقى ...
بوتيدلا كك كافه سى ، بلاقصان يكر مى سنه ظرفنده وقوع بولاجق و هيچ كيمه جريان حادثائى دور دورمه ، آلمانيا يى اكال نصيبه مانع اولمه مقتدر دكلر .
« حكمت »
مطالعه مزي صوكرا بيلديردز .

دشمنى غز نه لرى
سلامق رسم عاليسى
دون جمعه سلامق رسم عاليسى بشكطاشده سنان پاشا جامع شريفنده اجرا قلمشدر .
شيخ الاسلام موسى كاظم افندى ايله حربه ناظرى محمود شوكت پاشا ، اوقاف ناظرى ، برنجى قول اردو قوماندانى ذكى پاشا ، تشرىفات عسكر يه ناظرى على رفق ، پوليس مدير عمومى مظهر بك مركز قوماندانى شهاب بك ودها بر جوق اركان وامراى عسكر يه حاضر بولمشدر . شيخ الاسلام افندى ايله حربه ناظرى اجراى مراسم صوكرا التماس سنيه مظهر بيورلشدر .

ذات حضرت پادشاهى سلامق رسم عاليسندن صوكرا براى تتره معيت شهر ياره يلر نده مابين هايون اركانى بولندينى حالده بالموجي چقنلى قصر هايوتى تشرىف بيورمشدر .
واى دده كى سنى باقورسك ؟
باشقا كيممز وار ! هر اقشام چوريلسى پيشيريم . هان يك كوزل چور يا ييارم ددهم داما بكنير صوكره اومزده وارسه قهوه سنى ده پيشيريم صودستينى باشى اوچنه براقيرم بكا براز ماصل سويلر صوكرا بن پوستمده اويورم . صباح ايركن قالقارم ، چوق دقه نورى بك عموجم ، شيخ بايام وسائر لرى كايير . زه كيمسى برنج ، كيمسى ياغ ، كيمسى قهوه كترير . بعضا شيخ بايام اتده يوللار . هان بن بختى ده پيشيريم همد صوفانلى يحنى شكيك كوزلرى صولامش ايدى . مردانه عاليجنانه برطور طاقينه رقى ديدى كه !
نژيه سن ائى بر قز سىك سنى نه قدر سودم بيلسك . المدين كلكيه سنك يانه كله جكم . سكا ددهم لك بيلمديكى بر جوق حكايلر سويله جكم . اوغنده ددهم اولسون سنده بنم همشيرم اول ، ديدى .

كريد مسئله سى
كريد مسئله سى حقدده باب عاليك تكليفنه قارشى دول مستودعه طرفدن و بر يله جك جوانى دول مذ كورده نك شهر مزده مقيم سقرا سى كله جك هفته ظرفنده مقام صدرانه وخارجيه نظارتنه تبليغ ايدى جكدرمش .
قارشى غز نه لر دن بريك استخباراته نظراً ، دول حامي ، مسئله نك هنوز حل قطعى زمانى حلول ايتديكى فكر نده اولد قلر دن وضعت حاضر نه ك محافظه سى لزومى بيان ايدى جكدر . زانميسك يرينه انتخاب ايديله جك كريد قوميسرينه كنجه ، شيمه ليك بوده تاخير اولوناچى ايمش .
*

دولتلك كريدلرله تبليغائى
روحه غز نه لرك آتنده نك اقلرى خصوصى معلوماته كوره ، دول حامي نك حانيه قونسولسارى حكومت متبوعه لر دن اقلقارى تعليمات موجبجه اولكى كون كريد هيئت اجرائيه سنده تبليغات رسميه بولونمشلور . دولتر بولتبليغات ايله زانميس قوميسر لكنك منحل قالاچتى ، كريدده بوكون مرعى اولان اصول اداره نك دولترجه محافظه ايديله جكنى ، اصول اداره حاضر احكامى داخلده جزيره ده اجراى حكومت ايدن هيئت اجرائيه نك بر هيئت مسئوله و حكومت بحليه طانياجق لرى كريدلرله بيلدرمشدر .

دولتلك كريدلرله تبليغاته دائر هنوز معلومات بحليه يوقدر روحه غز نه لرك آتنده نك اقلقارى برتلفر اقامه نك محتويات واخباراتى اساس انخا ايدى رك بومسئله حقدده شمدى لك بيان مطالعه ايدمه بن . مطالعات مخصوصه مزلر نشر و يمانى معلومات صحيفه استحصانه براقيله برابر شمدى لك شوراسنى بيانه لزوم كوربورزكه زانميس مدنك تجديد ايديله جكى ، قوميسر لكك منحل قاله جقى ماددى سى بزم نقطه نظر مزده موافقدر . اصول اداره حاضر نك محافظه ايديله جكى وقوه اجرائيه قوميسيونك هيئت مسئوله اوله رقى طانياجق ماددى ايسه تاميله عليه مزدد . زيرا كريدده بوكون مرعى اولان . صول اداره بريوان اداره سيدر .
قوه اجرائيه قوميسيونى ايسه يونان قوالى نامه يمين ايتش و حكومتى يونان قوالى نلعه اجرا ايدن ، ملكنكك حاكمه قارشى اعلان عيسان ايتش اولق اعتباريله هيئت عاصيه در . بناء عليه اكر تبليغات دوليه فالحقيقه بويولده ايسه قاينه من ، حقوق حاكميه وملك هر درلو مظاهر نه استادا دولتلك بوطر زده كى تبليغات قارشى تشبث جديده بولنالى در .

مىنى مىنى قيزك مسرتندى لعلكون اولان يانلر نلنك اوپدى . بيلمه آياغه قالفه رقى اختياره طوغرى كيتدى . بر جوجقدن بكنيله ميه جك قدر على وجدى بر طورله « دده سن بنده ددهم سىك . قيزك نژيه ده همشيرمدر .
بنم بايام وار شيخم وار . آنهم قارداشم وارلكن ددهم له همشيرم بوق ايدى . شمدى سن ددهم ، نژيه ده همشيرمدر . بن سكا هر كون كله جكم . بيلمبورم اما قهوه پيشيرم سنى اواز افانن اوكره نك سنك قهوه كى پيشيرم جكم مادمه نژيه لك عموجه سى نورى بك وسائر لرى اوه اونه برى كتر . بيورمش مادمكه بنده آنك برادرى يم (جيندن كيمه سنى چيقار دق) شو كيمسى آل ، بكا هيچ برلر و بوق نژيه شكر آليرسك . ديدى اولاد لنگك بوقدر عاليجنانه كريمانه بر حركته شيخ دخى منتظر دكل ايدى . صفوتك منت وشادى سنى خيچقر قارله

دوست اولديلىر . بربريله قونوشورلردى . فقط اكر نيا شكيك سويلور ، نژيه بر مسرت وذوقه آنى ديكه يوردى . شكيك بر جوق ده سؤاللر صوريور . قيز جغز دن آلدنيى جوابلره شاشوردى . قونوشيورلردى . شكيك - بواختيار بابا كى ؟
نژيه - بابا ! ولش بن آخى هيچ كورمندم بونم ددهمدر .
- آننك بوقى ؟
- اولجه وارمش ! اوده ولش شمدى ددهم دن باشقه كيمسه بوق .
- ددهم كله بعضا بعضا كز نيمكه چيقار .
ميسكر !
- بيجاره ددهم - ققطدر ايقارى طوماز .
- واه بيجاره واه . سن نه ييارسك هپ اوده يى اوطور بيورسك .
- اوت بعضا اونه برى ، ملت ايچون مجاه بقاله قدر كيدرم ، ينه چابوچى عودت ايدرم . ددهمى كيم باقاجق .

دوست اولديلىر . بربريله قونوشورلردى . فقط اكر نيا شكيك سويلور ، نژيه بر مسرت وذوقه آنى ديكه يوردى . شكيك بر جوق ده سؤاللر صوريور . قيز جغز دن آلدنيى جوابلره شاشوردى . قونوشيورلردى . شكيك - بواختيار بابا كى ؟
نژيه - بابا ! ولش بن آخى هيچ كورمندم بونم ددهمدر .
- آننك بوقى ؟
- اولجه وارمش ! اوده ولش شمدى ددهم دن باشقه كيمسه بوق .
- ددهم كله بعضا بعضا كز نيمكه چيقار .
ميسكر !
- بيجاره ددهم - ققطدر ايقارى طوماز .
- واه بيجاره واه . سن نه ييارسك هپ اوده يى اوطور بيورسك .
- اوت بعضا اونه برى ، ملت ايچون مجاه بقاله قدر كيدرم ، ينه چابوچى عودت ايدرم . ددهمى كيم باقاجق .

دوست اولديلىر . بربريله قونوشورلردى . فقط اكر نيا شكيك سويلور ، نژيه بر مسرت وذوقه آنى ديكه يوردى . شكيك بر جوق ده سؤاللر صوريور . قيز جغز دن آلدنيى جوابلره شاشوردى . قونوشيورلردى . شكيك - بواختيار بابا كى ؟
نژيه - بابا ! ولش بن آخى هيچ كورمندم بونم ددهمدر .
- آننك بوقى ؟
- اولجه وارمش ! اوده ولش شمدى ددهم دن باشقه كيمسه بوق .
- ددهم كله بعضا بعضا كز نيمكه چيقار .
ميسكر !
- بيجاره ددهم - ققطدر ايقارى طوماز .
- واه بيجاره واه . سن نه ييارسك هپ اوده يى اوطور بيورسك .
- اوت بعضا اونه برى ، ملت ايچون مجاه بقاله قدر كيدرم ، ينه چابوچى عودت ايدرم . ددهمى كيم باقاجق .

ومت پيدا اولدى . اوطه ده بومسافر لرى اقعاد ايدى جك مناسب برير اولمايدن دن هم بويورك ديبور هم ده فقيرانه اوطه سنه خزين بر نظر كزدير يوردى . شيخ « صفوقى افندى تلاش ائمه يز بورايه سنى كورمك كلكد مزين دوشمه سرينه دكل نصليكنر انشالله ايسكنز » ديدى .
صفوقى افندى مقابله ايتدى . مىنى مىنى نژيه غائب ولش ايدى . برآز صوكره براسكى تپسى به موضوع برفجان قهوه يى كندردى شيخه ويردى .
شكيك كرك اختياره ورك قيز جغزه نظر تجسس و تدقيق ايله باقوردى . شيخ جيندن بر كاله شكر چيقاردى شكيه ويردى وه ها يدى اوغلم سن نژيه ايله قونوش شوشكرى برآرجه تقسيم ايدك يه ييك ، ديدى . شيخ ايله اختيار مصاحبه دالديلر . ايكي چوجق آنيق شوايب عالمه ملوث اولمايان معصوم قلبله مخصوص برسوق وشوقه ايكي دقيقه ده